

Azken sei hilabete hauetan egunen gurpil honek bira asko eman ditu, *Jakin*-eko atal honetako sekzio guztietan, literaturan, soziolinguistikan... eta, zer esanik ez, komunikazioaren eta teknologiaren munduan. Bira eta bira, Interneten gurpila zorabioraino iritsi dela ere esan daiteke.

Espainiako Telefónica enpresaren inguruan piztu eta puztutako Terra enpresaren kasua izan zen lehenbizi. *Stock options* terminoa sartu zaigu, bat-batean, hiztegian, zuzen zer den ez dakigularik ere. Mundu mailan, berriz, Terrarena bezalako zenbait diru kolpe gertatu dira, baina oihartzun handiena 2000. urtea hastearekin emandakoak izan zuten: Time Warner media multinazional handia erosi zuela duela urte gutxi jaiotako Interneteko enpresa batek, AOLk. Kolpe ekonomiko-mediatikoen uhina Euskal Herrira ere iritsi da. Frantziako enpresa batek, LibertySurf-ek (LVMH taldeari lotua) hiru ingeniari donostiarrek sortutako Hispavista etxearen erdia erosi du, 6.000 milioi pezetan.

Interneteko mundua, bat-batean, boluntarismo amateuretik negozio handien esparrura igaro dela dirudi. Espainieraz *pelotazo* esaten den horren atzetik dabilta denak inguruotan azken 4-5 hilabete hauetan. Pare bat adibide aipatzeagatik: Elkarnet eta Fori Internet Bilbao delakoa. Elkarnet horrek bere burua euskal internauten elkarre gisa aurkeztu du, baina, egia esanda, titulu horrekin ez dute inor engainatu orain arte antolatu dituzten bi bilereetan (bata Miñaoko Teknologia Elkartegian, bestea Bilboko Euskalduna jauregian): Interneten negozioak egin nahi dituzten gorbatahun batzuen topagune bat da, Euskaltel, Banco Guipuzcoano eta Guay Internet enpresen inguruan gorpuztua.

Bestea ere gorbatahun bileratxo bat da, baina behintzat ez du izenarekin inor engainatzen, eta zein helburu duen argiro esaten da: hilean behin, hilaren lehen ostegunean, Bilbon Interneteko inbertsoreak eta susta-

tzaileak elkartzea da helburua. Ideiak dituztenak dirua daukatenekin elkar daitezela, ea enpresak eta proiektu komertzialak irteten diren. Oraingoz ez dirudi ganorazko ekimenik gorpuztu denik hortik, baina, nik ikusi dudana-gatik, piskolabisak animatuak izaten dira, eta, halako tokietan jende euskalduna ere bizi dela eta badabilela ikustea, neurri batean, sorpresa bat ere izan da: Arthur Anderseneko kontsultore gazte euskaldunak, adibidez, era honetako enpresak bultzatu nahi dituzten ingeniari euskaldunak... Piskolabisean euskaraz egin daitekeela lasai asko, alegia.

Informazioaren Gizartea eta administrazioak

Diruaren mundua mugitzen hasi da, eta administrazioak ere bai. Ekimenak biderkatzen dira, eta, adibide bat ematearren, Gipuzkoako Foru Aldundiak eGipuzkoa izeneko ekimena bultzatzea erabaki du, Informazioaren Gizartea probintzia honetan ezartzeko. Diru banaketa batzuk ere iragarri ditu Aldundiak: 3.150 milioi pezeta MCC taldeak esparru honetan egin nahi dituen inbertsio batzuetarako, 1.400 milioi inguru EHUren Donostiako campusean inbertitzeko, eta mila milioi Diputazioaren barne zerbitzuak egokitzeko-edo. Niri zalantza gelditzen zait ea Informazioaren Gizartea bultzatzeko modurik onena Gipuzkoan diru gehientsuen irabazten duen talde ekonomikoari, MCCri, ematea ote den. Akaso, 3.000 mila milioi MCCri konpetentzia egingo dioten 100 enpresa gazte berritan inbertituko balitz, MCCk poltsikoak urratu eta 6.000 milioi aterako lituzke lehiatzeko... Bai, badakit, lana eta aberastasuna sortzen eta biderkatzen inork baino kurrikulum hobea daukala Arrasateko kooperatiben taldeak; eta Deba Garaiko inguru hartan daudela garapen ekonomikoko zifrarik onenak Gipuzkoan (eta errentaren banaketa justuena ere bai, nonbait). Badakigu hori, baina...

Informazioaren Gizarterako planak egiten hasi da Eusko Jaurlaritzza, era berean. Halako nahaste-borraste bat daukat nik gai honen inguruan. Zientzia eta Teknologia

Plana 2001-2004 izeneko zerbait badago. Euskadi 2000Hiru izeneko beste zerbait (Ibarretxe lehendakariak aurkeztutakoa); Informazioaren Gizarterako beste plan bat ere bai (nonbait 2000Hiru izeneko horren parte bat)... Nahasmena neurea izango da, administratzaileena baino gehiago, agian... Nolanahi ere, gogo bat eta kezka bat badagoela erakusten du honek. Eta dirua ere badagoela, nonbait. Milaka milioitako inbertsioak egingo dira. Asmatuko ahal da euskara ere parametro handi horietan sartzen?

Zientzia eta Teknologia Planak, bederen, hizkuntzaren industriaren eta lengoaiaren ingenieritzari zuzendutako atal berezitu bat badauka. Beste alor batean, Hizkuntza Politikarako Sailordetza ere gero eta garrantzi handiagoa ematen ari zaio esparru honi. Esan daiteke diskurtso horrekin sartu dela lanpostu berrira Xabier Aizpurua sailburorde berria. Azken hilabete hauetan, HPSren baitatik Interneteko bi ekimen inportante samar egin dira: batetik Habenet sarea eta Habe.org webgunea, eta bestetik HPSren atal propioa euskararen inguruan, Euskadi.net gune autonomiko ofizialaren barruan.

Euskal prentsa online ezartzeko laguntza batzuk ere banatu ziren iaz urtea amaitzearekin. *Argia* aldizkariak eta *Euskaldunon Egunkaria*-k eraman dituzte laguntzok, eta emaitza bistakoena *Euskaldunon Egunkaria*-k bere hemerroteka konpletua online jartzea izan da. Aurten, gainerako aldizkariari eta herri prentsari iritsiko zaie txanda, finantziario publikoarekin beste bi medio horiek bezala online azaltzeko.

Nafarroako telebista

Nafarroan, bitartean, ez dirudi eNafarroa (edo eNavarra) izeneko ekimenik oraingoz publiko egin denik. Hori bai, telebista kate autonomiko bat kable bidez zabaltzeko planak publiko egin ditu UPNren Gobernuak. Retena enpresaren bitartez egingo litzateke hau, eta operazioa, neurri handi batean, nabarrismoz ukitua ageri zaigu: EITBren kutsatze arriskuei aurre egiteko beste saio bat. Gauzak

dauden bezala, gauza jakintzat jo dezakegu Nafarroako Gobernuak bultzatutako komunikabide horretan euskara ez dela inolaz ere kontuan hartuko, eta, are okerrago, susmoa har dezakegu definizioz antieuskaldun jokatzeko bokazioa ere izan dezakeela.

EITBren «lizarrismoa» eta kontrol politiko abertzalea salatzen gogor ari dira azken garai hauetan PP eta PSOE Bizkaia, Gipuzkoa eta Araban. Ikusiko dugu, ea medio autonomiko nafar berri horrek zer-nolako objektibotasuna ematen duen. Espainiako komunikabide publiko eta pribatuen jarrera ezagutzen dugu jadanik, beraz... Honetan guztian, noski, ETArene sueten hausturak ez du laguntzen, noski. Dena kakazten besterik ez du kolaboratzen ETAk.

Bilatzaile euskaldunak

Diru eta politika mugimendu handietatik at, beste ekimen batzuk ere badoaz aurrera. Eibarko internauta talde bat hor ari zen, azken bi urte hauetan, bere kasa eztabaida foro bat eta gordailu elektroniko bat bultzatzen Interneten. Amateurismo osoz, baina pixka bat aurrera egin du ekimen horrek azken hilabeteotan, eta elkarte bat sortu da orain, Eibar.ORG, Internet eta Teknologia Berrien Erabiltzaileen Elkarte [honako kazetari hau horretan dabil sarturik, barkatuko didazue autopropaganda lotsagarri samar hau...].

Domeinu bat hartu (<http://www.eibar.org>) eta Internet herriari buruzko informazioz hornitzen segitu du talde honek, hala nola Juan Antonio Mogelen *Peru Abar-ka* nobela online ezarriz. Era berean, azaroan, euskara hutssezko lehen bilatzailea ere publiko egin zen: Aurki. AOLren bilatzailearen teknologia eta oinarriak erabiliz antolatu da Aurki, printzipio berritzaile baten gainean: *open source* kontzeptua, produktua doan hornitu eta doan erabiltzeko lizentzia baten bidez. Horrek zera esan nahi du: Aurkik bildutako datutegi osoa edozeinek integra dezakeela bere Interneteko zerbitzarian edo gunean, dohanik. Oraingoz, ez du inork egin hori, eta uste dugu kon-

tzeptua ulertzen ez delako dela... Baina ideiak bide egingo duelakoan gaude. Laster domeinu propioarekin irtengo da kalera (<http://www.aurki.com>).

Aurki publiko egin eta gutxira Jalgi zerbitzaria zena ere eraldatuta agertu zen, direktorio eta bilatzaile gisa. Kasu honetan, Jalgik abantaila bat du Aurkiren doatasunarekin alderaturik, euskarazko bilaketak egiteko teknologia integratuta daukala tresna horrek, informatikari euskaldunen IXA taldeak garatutako tresnekin.

Jalgi, bestalde, eraldatu egin dela dirudi. Interneteko zerbitzari izan zenaren ondoan edo ondoren, Plazagunea izeneko enpresa sortu da orain, eta lanean hasi ere bai, horixe izan baita *Euskaldunon Egunkaria*-ren hemeroteka Interneten egokitu duena. j